

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobce: V. P.

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2025, č. j. MSP-121/2025-OTP-OTC/16,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného specifikovaného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů (dále jen „žádost“) podaná dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obětech“).
2. Soud ze správního spisu zjistil, že žádost byla žalovanému doručena 13. 3. 2025. Žalobce v ní žádal o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů ve výši 10 000 Kč měsíčně a současně o pomoc při zajištění psychologické péče a podpory. Tvrdil, že je obětí trestného

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

činu, neboť byl neoprávněně zbaven práva na bydlení ve vztahu k nájemnímu bytu v ubytovně.

3. Přípisem ze dne 9. 6. 2025 vyzval žalovaný žalobce k odstranění vad podání, konkrétně k připojení posledního rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“), ev. k označení OČTŘ, který o trestném činu naposledy konal řízení a k uvedení údaje o osobě podezřelé ze spáchání trestného činu, pokud je žalobci známa. V reakci na toto podání zaslal žalobce žalovanému dne 20. 6. 2025 e-mailovou zprávu, jejíž přílohou bylo zejména vyrozumění Policie ČR, OŘP Praha III, místní oddělení Jarov, ze dne 6. 2. 2025, č. j. KRPA-25420-6/ČJ-2025-001310. Jeho obsahem bylo sdělení žalobci, že po posouzení obsahu jeho podání nebyly zjištěny skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin a odůvodňující zahájení úkonů trestního řízení.
4. Žalovaný poté požádal přípisem ze dne 14. 7. 2025 Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „KŘP“) o sdělení, zda bylo či je v jeho územní působnosti vedeno trestní řízení, ve kterém by žalobce vystupoval v procesním postavení poškozeného. V reakci na tento přípis zaslalo KŘP žalovanému sdělení ze dne 16. 7. 2025 (dále jen „Sdělení“), v němž uvedlo, že žalobce nebyl a ani není v žádném trestním spisu veden jako poškozený.
5. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že ze Sdělení bylo zajištěno, že žalobce v obvodu KŘP nebyl ani není v žádném trestním spisu veden jako poškozený. Je však veden ve spisech jiného charakteru, tj. v přestupkových spisech a ve spisech, které byly uloženy *ad acta*. Následně žalovaný citoval relevantní zákonná ustanovení a konstatoval, že z provedeného dokazování vyplynulo, že žalobce není obětí trestného činu. Dle Sdělení nefiguroval v žádné trestní věci jako poškozený a ani sám neuvedl žádnou spisovou značku trestní věci. Nelze jej tedy označit za oběť trestného činu ve smyslu zákona o obětech. Již z tohoto důvodu bylo nutné žádost zamítnout, neboť žalobce není oprávněným žadatelem o poskytnutí peněžité pomoci dle uvedeného zákona.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce v prvním žalobním bodě namítl, že pojem oběť ve smyslu zákona o obětech není totožný s pojem poškozený ve smyslu zákona č. 141/1961 Sb., zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), protože status poškozeného může mít osoba až po zahájení trestního stíhání, k čemuž nemusí dojít. Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 3 žalobce ve vyrozumění ze dne 10. 3. 2025, č. j. 3 Zn 5146/2025 informovalo, že věc byla vrácena policejnímu orgánu k došetření. Tuto skutečnost si měl zjistit žalovaný.
7. Dle druhého žalobního bodu žalovaný uvedl v napadeném rozhodnutí nesprávné údaje, neboť žalobce v žádosti neuvedl, že byl neoprávněně vystěhován. Tvrdil, že byl zbaven možnosti užívání obydlí bez soudního rozhodnutí. K žádnému vystěhování, tj. provedení výkonu rozhodnutí exekutorem, nedošlo. Nikoho nelze vyklidit z obydlí (pokoj byl jediné obydlí žalobce) svépomocí, jedná-li se o pokojný, byť i protiprávní stav. Může se tak stát pouze na základě rozhodnutí soudu ukládajícího vyklizení, a to výkonem rozhodnutí, resp. exekucí. Přitom kdo k takové svépomoci přistoupí, dopouští se přečinu dle § 178, příp. § 208 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. I přes presumpci nevinu lze dojít k závěru, že je dáno důvodné podezření ze spáchání uvedených trestných činů vedoucím ubytovny. Okolnost, že více než půl roku od události nedošlo ke sdělení obvinění, koresponduje se závěry Evropského výboru pro sociální práva, který v rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

ze dne 2. 7. 2024, sp. zn. C 191/2020 (Feantsa proti ČR) konstatoval, že Česká republika porušuje právo na bydlení dle čl. 16 Evropské sociální charty tím, že neposkytuje dostatečné právní a faktické záruky uživatelům ubytoven před nuceným vystěhováním bez soudního rozhodnutí. Jak konstatoval Ústavní soud, pozitivní závazky státu nelze naplnit prostým stanovením protiprávnosti jednání porušujícího základní práva, nýbrž musí existovat systém účinných prostředků trestní ochrany tam, kde by jinou nápravu nebylo možné považovat za dostatečnou.¹ Z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 9. 2022, sp. zn. 1434/14, je současně zřejmé, že žalobce má právo obydli užívat do skončení sporu, a také vznik újmy je tedy zřejmý. Přístup žalovaného dokumentuje také sdělení ze dne 28. 5. 2025, v němž žalovaný popíral, že obdržel žádost v listovní formě s podpisem a ustoupil až po předložení scanu podacího lístku, což neodpovídá požadavku vstřícnosti (§ 3 odst. 2 zákona o obětech).

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný soudu ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Konstatoval, že § 3 odst. 1 zákona o obětech zakládá tzv. presumpci statusu oběti, přičemž platí, že jej nelze vázat na výsledek trestního řízení. Nelze tedy zaměňovat pojem „poškozený“ s pojmem „oběť“. V tomto směru je nutno dát žalobci za pravdu. Spor je však veden ohledně správního řízení o poskytnutí peněžité pomoci, přičemž výše uvedená zásada je v tomto řízení aplikovatelná pouze zčásti, a to s přihlédnutím ke znění § 26 zákona o obětech. Toto ustanovení váže poskytnutí peněžité pomoci na skutečnost, že oběť, která o peněžitou pomoc žádá, měla, popř. v případě § 26 odst. 2 písm. c) zákona o obětech stále má, status poškozeného v trestním řízení. Eventuální výjimku pochopitelně tvoří pozůstalí po obětech, kterým byla trestným činem způsobena smrt, což ale není případ žalobce. Žalovaný má na základě Sdělení za to, že žalobce status poškozeného nemá a nikdy jej neměl. Zjevně tedy nenaplnuje podmínky § 26 zákona o obětech.
9. Žalovaný sice mohl přerušit řízení do doby, než bude ukončeno řízení o předběžné otázce, to však v této věci neprobíhá. Žalovaný si sice může učinit úsudek o předběžné otázce, která mu nepřísluší rozhodnout, nemůže si však učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin. V dané fázi řízení žalovaný neřešil, zda byla žalobci způsobena újma na zdraví, eventuálně v jaké míře, neboť bylo prokázáno, že žalobce nesplňuje základní podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci.

IV. Další podání žalobce

10. Žalobce v replice doručené soudu 2. 12. 2025 uvedl, že zákon o obětech je provedením směrnic Evropské unie, přičemž v úvahu je třeba vzít také mezinárodní závazky a závěry mezinárodních orgánů. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV, neváže definici oběti na postavení poškozeného v trestním řízení. Žalobce dále poukázal na čl. 22 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Přístup policie lze zjistit z toho, jak byl naplňován závazek výše uvedené směrnice, aby výsledek byl proveden bez zbytečného prodlení od podání trestního oznámení (policejní

¹ Nález Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2025, sp. zn. IV. ÚS 3248/2024 a ze dne 30. 5. 2024, sp. zn. III. ÚS 527/2023

orgán obdržel oznámení 17. 1. 2025, resp. 6. 2. a 25. 2. 2025, k výsledku byl žalobce předvolán až 2. 5. 2025).

11. V podání, které bylo soudu doručeno 9. 12. 2025, žalobce opětovně odkázal na již shora uvedené mezinárodní závazky České republiky a zopakoval svá dosavadní tvrzení.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
13. Při svém posouzení vyšel soud z následující právní úpravy:
14. Podle § 2 odst. 2 zákona o obětech se obětí rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena škoda nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil nebo měl obohatit.
15. Podle § 26 odst. 1 zákona o obětech peněžitá pomoc se poskytne, jestliže pachatel trestného činu, kterým byla způsobena smrt, újma na zdraví nebo jiná nemajetková újma, byl uznán vinným nebo zproštěn obžaloby pro nepřičetnost.
16. Podle § 26 odst. 2 zákona o obětech nejsou-li na základě výsledku šetření orgánů činných v trestním řízení důvodné pochybnosti o tom, že se stal trestný čin, v důsledku kterého byla oběti způsobena smrt, újma na zdraví nebo jiná nemajetková újma, peněžitá pomoc se poskytne také tehdy, jestliže
- a) byla věc odložena z důvodu podle § 159a odst. 2 až 4 trestního řádu nebo protože se pachatele nepodařilo zjistit nebo je trestně neodpovědný pro nepřičetnost,
 - b) trestní stíhání bylo zastaveno z důvodu podle § 172 odst. 1 písm. d) nebo e) nebo podle § 172 odst. 2 trestního řádu, nebo
 - c) rozhodnutí podle odstavce 1 dosud nebylo vyhlášeno nebo nenabylo právní moci.
17. Podle § 43 odst. 1 trestního řádu ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený), má právo činit návrh na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se sjednávání dohody o vině a trestu, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání nebo o schválení dohody o vině a trestu a před skončením řízení se k věci vyjádřit. Jde-li o trestný čin zanedbání povinné výživy (§ 196 trestního zákoníku), rozumí se pro účely tohoto zákona majetkovou škodou, jež byla poškozenému způsobena trestným činem, i dlužné výživné.
18. Podle § 57 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.
19. K prvnímu žalobnímu bodu soud uvádí, že pojmy poškozený a oběť skutečně nelze považovat za zaměnitelné, a to jak s odkazem na právní úpravu vnitrostátní, tak evropskou.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Vymezení obou pojmů je (částečně) odlišné, přičemž osoba poškozeného a její práva jsou relevantní v rámci vedeného trestního řízení. Pro definici poškozeného i oběti je však společně stěžejní, že v důsledku spáchaného trestného činu došlo k určitému negativnímu zásahu do práv dotčené osoby. V řízení o poskytnutí peněžité pomoci oběti je navíc předpokladem vyhovění žádosti naplnění podmínky, že byl pachatel trestného činu uznán vinným nebo zproštěn obžaloby pro nepřičetnost (§ 26 odst. 1 zákona o obětech), případně že nastala některá ze skutečností podle § 26 odst. 2 zákona o obětech. Žalovaný neměl v rámci řízení o žádosti ani přes svoji aktivitu k dispozici žádné informace o tom, že se stal trestný čin, jehož byl žalobce obětí, resp. že byly naplněny podmínky § 26 zákona o obětech. Lze shrnout, že ve všech případech podle § 26 zákona o obětech by muselo existovat odpovídající rozhodnutí či výsledek šetření OČTŘ (přičemž v jemu předcházejícím řízení by žalobce zásadně vystupoval v postavení poškozeného), na základě něž by bylo možné dospět k závěru, že není dána důvodná pochybnost o tom, že byl spáchán trestný čin (jehož je žalobce obětí). Komentářová literatura k uvedené problematice uvádí, že „*Ve všech třech případech platí, že nesmí být důvodná pochybnost o tom, že se stal trestný čin. K tomuto závěru lze dospět jedině na základě výsledku šetření orgánů činných v trestním řízení. Proto také má Ministerstvo spravedlnosti jako příslušný orgán (§ 23 odst. 4), resp. oprávněná úřední osoba ministerstva právo nahlížet do trestních spisů (§ 32 odst. 2).*“² Žalovaný přitom s ohledem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu (ve spojení s jeho § 1 odst. 2) nemohl sám posoudit, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2021, č. j. 17 A 17/2020-53) a ani soud v rámci soudního řízení správního tak učinit nemůže (§ 52 odst. 2 s. ř. s.), neboť takové hodnocení přísluší toliko trestnímu soudu. Na právě uvedeném nemůže nic změnit obecné tvrzení žalobce, že věc byla policejnímu orgánu vrácena k došetření, ani poukazy žalobce na mezinárodní závazky České republiky. První žalobní bod tedy není důvodný.

20. Druhý žalobní bod se v podstatě věnuje povaze a hodnocení žalobcem tvrzeného protiprávního jednání (trestného činu). To však, jak bylo vysvětleno výše, nebylo a ani nemohlo být předmětem posuzování žalovaného v řízení o žádosti (tyto otázky případně přísluší řešit OČTŘ v rámci trestního řízení, z jehož výsledků následně žalovaný vychází). Tím bylo posouzení, zda žalobce splňuje zákonem stanovené podmínky a náleží mu peněžitá pomoc podle zákona o obětech. Na výsledek takového posouzení nemůže mít vliv ani poznámka žalobce, že žalovaný v rozporu s požadavkem vstřícnosti podle § 3 odst. 2 zákona o obětech nejprve popíral, že obdržel žádost v listinné formě (či zda byl či nebyl výsledek policejním orgánem proveden neprodleně). Podstatné pro zákonnost napadeného rozhodnutí je, že žalovaný žádost věcně projednal a že v žalobcově případě skutečně nebyly naplněny podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci. Soud shrnuje, že argumentace obsažená ve druhém žalobním bodě nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, jelikož nesměřuje proti důvodům, o něž je jeho výrok opřen (ani v tomto ohledu netvrdí relevantní vady řízení), a není tedy důvodná.
21. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. prvním výrokem tohoto rozsudku zamítl. Za splnění podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud o věci samé bez nařízení ústního jednání.

² *Gřivna, T., Šámal, P., Válková, H. a kol. Oběti trestných činů. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020.*

22. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto ve druhém výroku tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 11. prosince 2025

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu